

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 24. oktober 2024
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Sebastian Stentoft
Sagsnr.: 2024-10132
Dok.: 3426061

UDKAST TIL TALE

Til brug for besvarelse af spørgsmål A-D fra Folketingets Retsudvalg

Samrådsspørgsmål A

Vil ministrene med baggrund i de seneste ugers skyderier i København redegøre for, hvilke tiltag regeringen vil tage i brug for at imødegå situationer, hvor bandegrupperinger hyrer svenske kriminelle til at udføre kriminalitet i Danmark?

Samrådsspørgsmål B

Vil ministrene redegøre for, hvilke foranstaltninger regeringen har sat i værk, siden den første gang blev bekendt med, at kriminelle grupperinger hyrer svenske kriminelle til at gå kriminalitet i København?

Samrådsspørgsmål C

Vil ministrene redegøre for, hvorfor regeringen afskaffede grænsekontrollen til Sverige i maj 2023? Vil ministeren desuden redegøre for, om regeringen anerkender, at grænsekontrol er nødvendig for at imødegå den stigende grænseoverskridende kriminalitet, som truer Danmark?

Samrådsspørgsmål D

Vil ministrene redegøre for, hvorfor regeringen tidligere mente, at den nuværende bandepakke var tilstrækkelig til at løse bandekonflikten, og hvorfor der nu indkaldes til forhandlinger? Vil ministrene redegøre for, hvad der har ændret sig i regeringens vurdering?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Betina Kastbjerg (DD), Peter Skaarup (DD) og Mai Mercado (KF).

[Indledning]

Tak for ordet og for spørgsmålene.

Jeg vil indlede med at sige, at den udvikling, vi har været vidne til henover sommeren, er dybt skræmmende.

Vi har set, hvordan alvorlig personfarlig kriminalitet bliver udbudt som jobopslag på sociale medier og krypterede beskedtjenester.

Vi har set, hvordan det kan lokke unge fra Sverige til Danmark for at begå brutale forbrydelser.

Og vi har set, hvordan flere af de personer, der orkestre- rer denne her hensynsløse kriminalitet, gemmer sig for myndighederne under varmere himmelstrøg.

Det er fuldstændig uacceptabelt. Det viser med al tyde- lighed, hvor forrået bandemiljøet er, og hvor ødelæg- gende det er for vores samfund.

I Danmark skal alle kunne færdes trygt på gaden uden at skulle frygte for deres eget eller deres kæres liv. Det er beskæmmende, at nogle forsøger at ødelægge den tryg- hed, vi har bygget op gennem generationer.

[Om de iværksatte tiltag – samrådsspørgsmål A-B]

Regeringen og politiet arbejder derfor på højtryk for at stække banderne mest muligt og tilpasse indsatsen til de nye tendenser.

På den baggrund har vi iværksat en række initiativer – både nationalt og i samarbejde med Sverige.

De initiativer kommer oven i den omfattende bande-pakke IV, som regeringen og et bredt flertal i Folketinget blev enige om i november sidste år.

[Nationale tiltag]

Herhjemme har politiet øget den tryghedsskabende indsats i de berørte områder. Der er også indført flere visitations-zoner i København.

Som jeg orienterede Folketingets Retsudvalg om den 5. september 2024, har politiet også fået mulighed for at benytte objekt- og mønstergenkendelsesteknologi, herunder ansigtsgenkendelsesteknologi, i efterforskningen af bl.a. alvorlig personfarlig kriminalitet.

Politiet får dermed et effektivt værktøj til hurtigt at gennemgå tusindvis af timers videooptagelser i stedet for – som i dag – at skulle gennemgå dem manuelt.

Og den hastighed, som værktøjet bibringer efterforskningen, kan være afgørende for, om politiet kan anholde en formodet gerningsperson, når forbrydelsen er sket.

Dertil styrker vi generelt efterforskningsindsatsen i Københavns Politi og NSK's kapacitet på det digitale område.

Regeringen lægger i den forbindelse op til at afsætte de nødvendige midler til nye it-værktøjer til dekryptering og specialiserede ressourcer til indsatsen mod ”crime-as-a-service” i NSK og Københavns Politi.

Der vil være tale om en *markant* styrkelse, som bl.a. giver bedre mulighed for at gå efter bagmændene og sikre straffesagerne den hurtigst mulige vej gennem retssystemet.

Jeg vil også fremhæve, at Strafferetsplejeudvalget er i gang med at se på retsplejelovens regler om tvangsindgreb. Det handler bl.a. om, hvorvidt politiet har det nødvendige retlige grundlag til effektivt at aflytte og ransage

nye kommunikationstjenester og beslaglægge digitalt materiale.

Udvalget skal således give sit bud på, hvordan reglerne kan moderniseres, så de matcher den digitale virkelighed.

Det er samtidig en dagsorden, vi i de nordiske lande kommer til at stå sammen om i EU, hvor man også aktuelt er ved at se på de retshåndhævende myndigheders adgang til data fra digitale tjenester.

[Tiltag i samarbejde med Sverige]

Danmarks svar over for unge fra Sverige, der begår alvorlig kriminalitet i Danmark, kan dog ikke stå alene, men skal være stærkt og koordineret med de svenske myndigheder.

Den 21. august mødtes jeg derfor med den svenske justitsminister i København for at drøfte situationen.

Som det fremgår af den fælleserklæring, vi udsendte efter mødet, er vi enige om at sætte hårdere ind på en række fronter.

Vi er bl.a. enige om at udveksle erfaringer om forebyggelsesværktøjer, og om at straffene for alvorlig personfarlig kriminalitet på begge sider af Øresund bør afspejle forbrydelseernes alvor.

Jeg forstår i den forbindelse på den svenske justitsminister, at Sverige er i gang med en historisk omlægning af deres udlændinge- og retspolitik.

Og at den svenske regering i den forbindelse vil gennemføre en række forskellige tiltag – f.eks. strafskærper – med inspiration i de bandepakker, vi har gennemført i Danmark.

[Nordisk Justitsministermøde, digitale tjenester og bagmænd i tredjelande]

I forlængelse af mødet med den svenske minister mødtes jeg den 20. september med alle mine nordiske justitsministerkollegaer i Uppsala.

Her tog den svenske justitsminister og jeg initiativ til en fælles nordisk front på to helt centrale områder.

Det handler dels om at styrke indsatsen i relation til de lande, hvor kriminelle bagmænd gemmer sig, og dels om

at intensivere indsatsen mod misbrug af digitale tjenester til bl.a. rekruttering af børn og unge til organiseret kriminalitet.

Hvad angår sidstnævnte, er vi efter min opfattelse nødt til både at se på, hvad tjenesterne selv gør, men også på, hvad vi fra myndighedernes side kan gøre.

Vi skal insistere på, at techgiganterne lever op til deres ansvar. Deres platforme må ikke fungere som arnested for alvorlig kriminalitet.

Det synspunkt har jeg gjort meget klart over for de techgiganter, som jeg mødtes med sammen med de andre nordiske justitsministre.

Det blev i den forbindelse aftalt, at techgiganterne på et opfølgende møde i København senere på året skal præsentere en handleplan for, hvilke konkrete skridt de vil tage for at leve op til deres ansvar. Jeg ser meget frem til at høre deres svar.

For så vidt angår bagmændene er det helt uhørt, at kriminelle kan sidde under varmere himmelstrøg og orkestrere kriminalitet i Norden uden at blive mødt med alvorlige konsekvenser.

Vi må dog erkende, at det i dag kan være meget vanskeligt at få dem udleveret, fordi det ikke er alle tredjelande, der er lige behjælpelige.

De danske myndigheder har derfor intensiveret indsatsen rettet mod de ”tungeste” kriminelle aktører, der er internationalt efterlyst af dansk politi.

Jeg har samtidig taget initiativ til et tættere samarbejde med de andre nordiske lande for at lægge et fælles pres på de tredjelande, hvor bagmændene befinder sig, herunder i EU-regi.

[Om grænsekontrol – samrådsspørgsmål C]

Der er også stillet et spørgsmål om grænsekontrol.

Som bekendt var der i perioden fra november 2019 til maj 2023 indført midlertidig grænsekontrol mod Sverige.

Ophævelsen af grænsekontrollen i foråret 2023 skete under hensyn til trusselsbilledet – til fordel for en styrkelse af politiets kriminalitetsbekæmpende indsats i grænseområderne og den generelle udlændingekontrol i hele landet.

Regeringen har i lyset af den udvikling, vi har været vidne til henover sommeren, bakket op om politiets ønske om at intensivere indsatsen i grænseområdet mod Sverige.

Det handler på nuværende tidspunkt om, at politiet får de rigtige informationer og på den baggrund kan stoppe de mennesker, der kommer til Danmark for at begå alvorlig personfarlig kriminalitet.

Det sikrer vi bl.a. ved øget tilstedeværelse i toge og ved færger fra Sverige. Politiet har også øget tilstedeværelsen på Øresundsbroen, hvor de i højere grad bruger ANPG-kameraer til at holde øje med de køretøjer, der kommer ind i landet.

Samtidig styrker vi det i forvejen tætte efterretningssamarbejde mellem dansk og svensk politi.

Det betyder bl.a., at dansk og svensk politi i endnu højere grad udveksler medarbejdere. Vi har f.eks. allerede sendt en dansk betjent til politiet i Stockholm.

Det er således politiets vurdering, at det der virker i den nuværende situation, er en målrettet og efterretningsbaseret indsats.

Klassisk grænsekontrol med generel kontrol af indrej-
sende er på nuværende tidspunkt ikke den mest effektive
måde at sætte ind.

Det skyldes bl.a., at der i vidt omfang er tale om svenske
statsborgere, der under alle omstændigheder som ud-
gangspunkt vil have ret til at indrejse i Danmark.

Det har vist sig, at de ofte kommer, som de er, og så sør-
ger kontaktpersoner i Danmark for våben osv. Det vil en
klassisk grænsekontrol ikke være effektiv overfor.

Jeg kan dog forsikre om, at regeringen og politiet følger
situationen meget tæt.

Den konkrete indsats ved de enkelte grænseovergangs-
steder tilrettelægges således af politiet på baggrund af de-
res løbende politifaglige vurderinger i lyset af det aktu-
elle situationsbillede, der er dynamisk.

Og hvis det bliver nødvendigt at tilpasse indsatsen yder-
ligere, så er vi derfor også klar til det med meget kort
varsel.

[Afrunding – samrådsspørgsmål D]

Jeg vil gerne slutte af med at sige, at jeg er glad for, at den brede kreds af partier bag bandepakken – herunder spørgernes partier – flere gange siden i sommer har deltaget i møder i Justitsministeriet, hvor vi bl.a. har haft nogle gode drøftelser om, hvordan vi hele tiden kan bevare presset på banderne.

For selvom vi allerede har gjort rigtig meget for at stække banderne, så viser den seneste tids udvikling endnu engang, at banderne er kreative. Derfor skal vi løbende tilpasse indsatsen.

Og regeringen har fra starten sagt – og med de nævnte initiativer vist – at hvis det betyder, at der er behov for, at politiet får endnu flere redskaber til at håndtere situationen, så er regeringen mere end klar til at lytte.

Tak for ordet.